

deel 2

עִבְרִית *ik lees* וְאוֹי

Orna Ariel Lenchner · Hillary Zana · Dina Maiben

Handleiding voor leerkrachten

Deel 2

Zeman Likro – Time to read Hebrew Teacher Guide

©2002 by Behrman House, Inc. Springfield NJ, USA
Original edition published in English by A.R.E. Publishing,
an imprint of Behrman House Inc., Springfield NJ, USA

vertaling en bewerking

Liesbeth Aussen • Matty van Eldik • Henny van het Hoofd

Illustratie omslag

Marchien Mayer

Nederlandse uitgave

© van den Blink De Hart Emanuel Stichting
Amsterdam 5770 / 2010

INLEIDING

Kinderen goed Hebreeuws (Ivriet*) leren lezen is een van de moeilijkste onderdelen van joodse les. Een gestructureerde leesmethode als **noi, ik lees Ivriet!** is een goed hulpmiddel om leerlingen op een verantwoorde maar toch speelse manier te leren lezen.

noi, ik lees Ivriet! is de Nederlandse bewerking van de Amerikaanse methode זמן לקרוא. Daarnaast zijn ook alle tekeningen uit het oorspronkelijke boek vervangen. Hierdoor vormen tekst en illustraties een eenheid en zijn de situaties duidelijk herkenbaar voor joodse kinderen in het Nederlandse taalgebied. Het lesboek bestaat uit twee delen met in totaal 20 lessen, die in ongeveer drie kwartier behandeld kunnen worden. Er kan mee begonnen worden vanaf het moment dat kinderen goed Nederlands kunnen lezen (meestal is dat halverwege groep 3).

noi, ik lees Ivriet! biedt de onderstaande voordelen voor het joodse onderwijs:

- 1** Het lesboek sluit aan bij de 'aanvankelijke' leesmethode die op basisscholen wordt gebruikt. Hiermee leren kinderen lezen aan de hand van eenvoudige woorden, bijvoorbeeld *roos* of *vis*. Daarna worden de losse letters van dit 'kernwoord' behandeld: *r o o s* gevolgd door lees oefeningen met combinaties van deze letters. **noi, ik lees Ivriet!** werkt op een vergelijkbare manier. De meeste kernwoorden zijn bekende joodse woorden, bijvoorbeeld *seder*, *Poeriem* en *soeka*. De eerste les begint dus niet met *alef*, *bet*, *gimmel* of *ba*, *bi*, *boe*, maar met het kernwoord שָׁבַת en de letters ש ב ת.
- 2** De volgorde waarin letters en klinkers worden aangeleerd is gebaseerd op modern taalkundig onderzoek. Zo worden letters die gemakkelijk met elkaar worden verward (zoals ש / שׁ, ד / דּ, ב / בּ, ו / וּ) niet tegelijkertijd aangeboden. Gemakkelijke onderwerpen zoals de vaak voorkomende klinkers ך en ךּ (*kamats* en *patach*) worden als eerste aangeleerd, terwijl moeilijkere onderdelen als de uitspraak van ך aan het eind van een woord of wanneer de *kamats* als *o* wordt uitgesproken pas in de latere lessen worden aangeboden. Ingewikkelde onderwerpen worden stapsgewijs geleerd. Zo zijn er twee kernwoorden om de beide soorten *sjewa* (ך) te leren: מְּוּדָה en מְּוּדָה, terwijl in de laatste lessen aandacht wordt besteed aan de uitspraak van moeilijke woorden als וּבְשִׁבְּרָךְ.
- 3** **noi, ik lees Ivriet!** bereidt voor op het lezen en vertalen van gedeelten uit de Tora, sidoer en hagada. Dit is behalve in de woordenschat ook merkbaar in de oefeningen, waar de belangrijkste grammaticale beginselen van het Hebreeuws op speelse wijze worden geïntroduceerd. Vanaf les 7 zijn er lees oefeningen met woorden uit de sidoer.

*

In het leerlingenboek is gekozen voor *Ivriet*, omdat dit voor kinderen veel bekender is dan het moeilijkere *Hebreeuws*. In de handleiding worden beide benamingen gebruikt.

- 4** **הוי, ik lees Ivriet!** biedt de leerstof op een gevarieerde manier aan en betreft de leerlingen actief bij de les. Daarnaast wordt zelfstandig werken waar mogelijk aangemoedigd, waardoor de leerkracht verschillen in leeftijd en niveau gemakkelijker kan opvangen. Voor vlugge leerlingen bieden de lesboeken aanvullende oefeningen (PLUS) waarmee de vocabulaire wordt uitgebreid met alledaagse woorden uit het modern Hebreeuws. In de handleiding voor leerkrachten (dus NIET in het boek voor de leerlingen!) zijn deze gemarkeerd met het woord PLUS. Daarnaast kunnen leerkrachten aanvullende werkbladen downloaden. Deze bieden zowel verrijksstof voor vluigere leerlingen (XTRA PLUS) als oefeningen (XTRA) voor kinderen die meer moeite met de leerstof hebben.
- 5** Met behulp van de ondersteunende *website* ikleesivriet.nl kunnen nieuwe letters en woorden door de week thuis worden herhaald. Daarnaast staat de fonetische uitspraak van de lees oefeningen uit het boek online, zodat ouders gemakkelijker samen met hun kinderen kunnen oefenen. Op de digitale *huiswerkkaart* kunnen leerkrachten de oefeningen aangeven die geschikt zijn voor thuis.
- 6** **הוי, ik lees Ivriet!** gaat uit van de uitspraak welke binnen het joods onderwijs in Nederland gangbaar is. Deze komt grotendeels overeen met de Israëliëse uitspraak, met enkele uitzonderingen. De chiriek en de chiriek malee (י) worden uitgesproken als *ie*, bijvoorbeeld אַמָּא = *iema* en פּוֹרִים = *Poeriem*); maar een chiriek gevolgd door een sjewa nach (.) is *i* (רִבְקָה = *Rivka*). De klinker segol (ך) wordt aangegeven als *e*, terwijl de tseree (ך) wordt uitgesproken als *ee* (סֵפֶר = *sefer*). De ב wordt weergegeven met de letter *v* (הַבְּדִלָה = *havdala*), de ן met een *w* (בַּר מִצְוָה = *Bar Mitswa*).
- 7** Alle teksten in **הוי, ik lees Ivriet!** zijn gevocabaliseerd. Om het leren lezen niet te ingewikkeld te maken, is een שְׁטִיפּ (stip) alleen daar aangegeven waar deze van invloed is op de uitspraak, dus bij בּ (*b*) en ב (*v*), כּ (*k*) en כ (*ch*), פּ (*p*) en פ (*f*). Uitzondering op deze regel is de tav, waar תּ en ת allebei als *t* worden weergegeven. De תּ wordt geïntroduceerd in les 8 en alleen dan gebruikt wanneer dit grammaticaal juist is, dus aan het begin van een woord of lettergreep. Deze שְׁטִיפּ bereidt de leerlingen alvast voor op teksten uit sidoer en choemasj, waarin veel letters een שְׁטִיפּ hebben. Bovendien kun je gevorderde leerlingen iets vertellen over verschillende uitspraken van het Hebreeuws, zoals de Asjkenazische uitspraak waarin een תּ een *t* is en een תּ een *s* (שַׁבָּת = *sjabbes!*),
- 8** Het Hebreeuwse font komt overeen met lettertypen die vaak in een sidoer worden gebruikt. Voor kinderen die minder dan één uur Ivriet per week hebben is het verwarrend om naast de drukletters tegelijkertijd ook de schrijffletters te leren. Daarom is voor een vereenvoudigde versie van het drukschrift gekozen (zie blz. 7). De schrijffletters komen aan bod in het vervolgbokje **הוי, ik schrijf Ivriet!**

ONDERSTEUNEND MATERIAAL

Bij *חוי, ik lees Ivriet!* horen ondersteunende leermiddelen:

Handleiding	Instructies en tips per les om optimaal gebruik te maken van <i>Hoi, ik lees Ivriet</i> .
Flitskaarten	Een set kaarten met alle kernwoorden en illustraties uit de lessen.
Letters	Losse Hebreeuwse letters en klinkers waarmee je zelf woorden en oefeningen kunt samenstellen. Ze vormen een belangrijk onderdeel van je les. Je kunt losse letters downloaden of een letterdoos aanschaffen.
XTRA	Extra werkbladen met aanvullende oefeningen die je tijdens de les kunt gebruiken voor zwakke leerlingen of kinderen die een les hebben gemist.
XTRA+	Verrijkingstof voor vluigere leerlingen.
Website	Op ikleesivriet.nl staan aanvullende oefeningen voor thuis met de nieuwe letters en woorden.
Huiswerkkaart	Digitale kaart waarop je voor de ouders de oefeningen (uit het lesboek of online) kunt aangeven om thuis te doen.
Toetsen	Toets de leerlingen aan het eind van ieder les hoofdstuk om te controleren of ze de nieuwe leerstof voldoende begrepen hebben.
Letterdiploma	Voor leerlingen die de eindtoets hebben gehaald kun je een letterdiploma downloaden.

OVERZICHT LETTERS

n	NOEN	נ
n (aan het eind van een woord)	SLUIT-NOEN	ן
s	SAMECH	ס
stil	AJIEN	ע
p	PEE	פ
f	FEE	ף
f (aan het eind van een woord)	SLUIT-FEE	ף
ts	TSADDIE	צ
ts (aan het eind van een woord)	SLUIT-TSADDIE	ץ
k	KOEF	ק
r	REESJ	ר
sj	SJIEN	ש
s	SIEN	ש
t	TAV	ת
t	TAV	ת

stil	ALEF	א
b	BET	ב
v	VET	ב
g (als in goal)	GIMMEL	ג
d	DALET	ד
h (stil aan het eind van een woord)	HEE	ה
w	WAW	ו
z	ZAJIEN	ז
ch	CHET	ח
t	TET	ט
j	JOED	י
k	KAF	כ
ch	CHAF	כ
ch (aan het eind van een woord)	SLUIT-CHAF	ך
l	LAMED	ל
m	MEM	מ
m (aan het eind van een woord)	SLUIT-MEM	ם

OVERZICHT KLINKERS

ie	chirik	·
ie	chirik malee	יְ
i	chirik + sjewa	: ·

o	cholam malee	וְ
o	cholam	·
o	chataf kamats	׃
o	kamats chatoef	ַ
osj	cholam + sjien	מִשֶּׁה
wo	waw + cholam	וְ

oe	koeboets	׃
oe	sjoeroek	וְ
oej	sjoeroek + joed	וְיְ

a	kamats	ַ
a	patach	ֶ
a	chataf patach	ֶ׃
aj	chataf + joed	יְֶ
aj	kamats + joed	יְַ
ach (aan het eind van een woord)	patach genoeva	ֶּ

ee (als in feest)	tseree	ִ׃
ee	tseree + joed	יְִ׃
è (als in hek)	segol	ִ׃
è	chataf segol	׃׃
è	segol + joed	יְִ׃
e (als in de)	sjewa	ִ

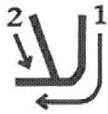

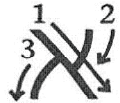
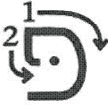

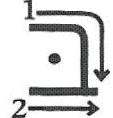
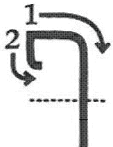
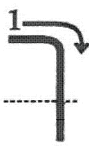

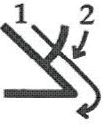

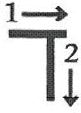
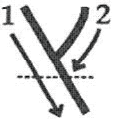

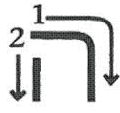
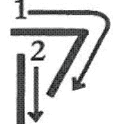
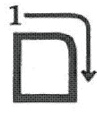

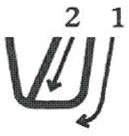

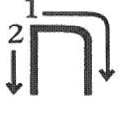
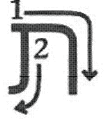
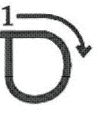
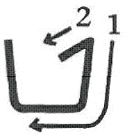
stil	stille sjewa	ִ
eerste sjewa stil, tweede sjewa e	dubbele sjewa	ִ׃

OVERZICHT WOORDEN PER LES

PLUS WOORDEN	KLINKERS	LETTERS	KERNWOORD	LES
בַּת	- ַ	ש ב ת	שֶׁבֶת	1
גָּג	---	ד ג	דָּג	2
שָׁמֶשׁ	.	א מ	אָבָא אָמָא	3
הָ, אִשָּׁה	---	צ ה	מִצָּה הַגְּדָה	4
מִי? בֵּית, בַּ-- בַּבֵּית, אִישׁ, אֲדָמָה צִיּוּת, שָׁנָה	יְ	נ י	אָנִי יָד	5
מֶה? שׁוֹק, גֵּן	וּוּי	ק ן	קְדוּשׁ יַיִן	6
מִיָּם גֵּיר קָרָא, אָדָר פָּנִים אָדָם	---	פ ר ם	פּוּרִים	7
אֲתָהּ, תַּחַת, חֲתוּל, הֶרְחַמְנָה, חַיִּים, חַג	---	ח ל	חֻלָּה	8
אֲנַחְנוּ	(stil) ;	ב	הַבְּדִלָה	9
אֲתָהּ, מְשַׁפָּחָה, בֵּר מִצְוֹת בַּת מִצְוֹה מְצֻרִים הַתְּקוּהָ	;	ו	מִצְוֹה	10
בַּכֶּתֶה עַל עַל-יָד עֲמִידָה, כֶּתֶה שְׁבוּעַ	---	כ ע	עֲבָרִית כֶּפֶה	11
מִגֵּן דּוֹד, יֻלְדָה, יֻלְדָה, דָּגֵל מַחְבֵּרֶת, שְׁמִיחָה, סְדוּרָה, תִּיקוּן, פֶּסַח	... ;	ס ש	סְדֵר יִשְׂרָאֵל	12
שָׁל, כָּלֵב, מִסְפָּר, יָפֶה, סְפוּר	---	פ ף	סִפְר אֵלֶף	13
מוֹרָה, מוֹרָה, רַב, לּוֹמֵד, לּוֹמֵדֶת, לֹא, כֵּן, קְדוּשָׁה, תּוֹדָה, עוֹלָם, עֲנָג, יוֹם טוֹב	וּ	ט	שְׁלוֹם בְּקָר טוֹב	14
מִזֵּל טוֹב, בְּבִקְשָׁה, אוֹהֵב, אוֹהֶבֶת, עִם, וְ, יְרוּשָׁלַיִם, תְּאֵנָה, זֵית, תְּפוּז, מְזֻרַח	(u) ;	ז	מְזוּזָה	15
מַחְזוֹר, סְלִיחָה, כֶּסֶף, בֵּית כְּנֶסֶת, גְּדוּל, קֶטָן, תְּפוּז, לּוּחַ, יָרַח, תְּמָר, רִמּוֹן	אח = ח = י	---	חַג שְׁמִיחַ	16
שְׁלַחַן, כּוֹכַב, עֲכָבֵר, אֵיפֶה? סְכוּת	וּ = וּ	כ	בְּרָכָה סְפָה	17
בֵּית סִפְר, עֵץ, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל	וּ = וּ	ץ	עֵץ חַיִּים מְצוֹת	18
שְׁמֵן, יַיִ	ח = ך = י י	ך	מֶלֶךְ	19
	... ;	ש (osj)	מֹשֶׁה	20

OVERZICHT SCHRIJFLETTERS (vereenvoudigde versie drukletter)

ajien		joed		alef	
pee		kaf		bet	
sluit-fee		sluit-chaf		gimmel	
tsaddie		lamed		dalet	
sluit-tsaddie		mem		hee	
koef		sluit-mem		waw	
reesj		noen		zajien	
sjien / sien		sluit-noen		chet	
tav		samech		tet	

LESSCHEMA הוי, ik lees Ivriet!

De lessen uit הוי, ik lees Ivriet! zijn opgebouwd volgens een vast schema van zeven stappen. Meer specifieke en inhoudelijke aanwijzingen vind je in de beschrijving per les.

STAP 1

HERHALEN (klassikaal)

Begin je les met een korte herhaling van de letters en klinkers die de kinderen in de voorgaande lessen hebben geleerd. Doe dit in de vorm van een spelletje. Kijk voor ideeën in de aparte lessen en in de bijlage SPELLETJES.

DIT IS EEN VAN DE BELANGRIJKSTE ONDERDELEN VAN DE LES! Sla deze stap niet over. Door aan het begin van de les te herhalen zorg je ervoor dat de leerstof uit de vorige les beklijft. Zorg ervoor dat je altijd de flitskaarten met de kernwoorden en de losse Hebreeuwse letters bij je hebt. Let erop dat de leerlingen alleen die letters en klinkers te zien krijgen die ze al geleerd hebben: iedere les komen er dus een paar bij. Vraag niet naar de *naam* van de letter, maar naar de *klank* en doe dit op een actieve manier. Dus niet: *welke letter is de sjen?* maar: *welke klank maakt deze letter?* (SJU).

Besteed aandacht aan het huiswerk (extra werkbladen, oefenen) dat je de vorige keer hebt opgegeven en beloon de leerlingen met een הוי-sticker.

STAP 2

KERNWOORD INTRODUCEREN (klassikaal)

Iedere les is opgebouwd rondom een kernwoord. In de meeste gevallen zijn dat joodse woorden, zoals *mezoeza*, *mitswa* of *kiddoesj*. Aan de hand van het kernwoord worden de nieuwe letters en klinkers aangeleerd.

Vertel niet wat het kernwoord van de les is, maar laat het de leerlingen raden door aanwijzingen te geven. Bijvoorbeeld bij het kernwoord מְצִיָּה: *je kunt het eten; het is dun en het kruimelt; de kleur is wit met bruin; we eten het als het Pesach is* enzovoorts.

Soms is het kernwoord een eenvoudig woord in het Ivriet dat de meeste leerlingen niet zullen kennen, bijvoorbeeld גָּד. Laat ze het dan eerst in het Nederlands raden: *het is een dier dat in het water leeft, je kunt het eten* enz. Zodra de kinderen geraden hebben dat het om een vis gaat, vertel je dat *vis* in het Ivriet *dag* is. Zorg ervoor dat de leerlingen het kernwoord goed kunnen uitspreken en dat ze weten wat het betekent voordat je verder gaat met de les.

STAP 3

KERNWOORDEN IN STUKJES HAKKEN + PLAKKEN (auditief)

Hak samen met de leerlingen het kernwoord in stukjes. Doe het eerst zelf voor: פּוֹרְיֵם is PU OE RU IE M → POERIEM. Herhaal dit een paar keer, zowel klassikaal als per kind apart. Gebruik de woorden HAKKEN (= woord in klanken verdelen) en PLAKKEN (= van de losse klanken weer een woord maken): je leerlingen kennen deze woorden van school. Maak de bijbehorende handgebaren: bij HAKKEN beweeg je de zijkant van je handen van boven naar beneden; bij PLAKKEN veeg je alles weer bij elkaar.

Let op: als je tegenover je leerlingen staat, begin dan zelf LINKS.

→ **Met name voor zwakkere leerlingen is dit een prima oefening!**

STAP 4**NIEUWE LETTERS SCHRIJVEN (visueel)**

Schrijf het kernwoord samen met de leerlingen met behulp van de losse letters. Voorbeeld: **ישראֵל**. Welke letter hoor je het eerst? (JU). Hebben we de letter die JU doet al gehad? (ja). Laat daarna een van de leerlingen deze letter aanwijzen uit de losse letters. Behandel de overige letters en klinkers op dezelfde manier. Bij een letter die de leerlingen nog niet hebben geleerd (in dit geval de **ש**) laat je ze de nieuwe letter zien. Bekijk samen hoe de letter er uitziet (stip, drie 'vlaggetjes' etc) en doe een paar korte lees oefeningen met behulp van de losse letters, waarin je de nieuwe letter combineert met letters en klinkers die de leerlingen al kennen.

Laat ze daarna de nieuwe letter in het boek schrijven. Ga op deze wijze verder met de rest van het kernwoord: bekende letters uit de losse letters zoeken, nieuwe letters aanleren en schrijven. Stel zo het hele kernwoord samen uit de losse letters en laat daarna pas de flitskaart zien.

STAP 5**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN (klassikaal)**

Doe de lees oefeningen uit de les (zie hiervoor de instructies per les).

STAP 6**WERKBLADEN (klassikaal, groepjes of zelfstandig)**

Leg iedere oefening duidelijk uit, zodat de leerlingen weten wat er van ze verwacht wordt. Doe het eerste deel van een oefening klassikaal. Zodra je merkt dat de leerlingen de oefening begrijpen kun je ze zelfstandig laten werken. Volg de instructies per les en laat de kinderen de nieuwe leerstof oefenen aan de hand van de werkbladen. Hierbij kun je ze in hun eigen tempo laten werken. Kijk de oefening na zodra een leerling hiermee klaar is.

SIDOER**Woordenschat Sidoer**

De woordenschat van deze oefeningen is gebaseerd op de sidoer. Kijk voor de vertaling in de handleiding per les. Het is niet de bedoeling dat de leerlingen de woorden gaan vertalen, vraag af en toe naar de betekenis van een bekend woord.

PLUS**Aanvullend materiaal: woordenschat Ivriet**

Deze oefeningen zijn bedoeld voor vlotte leerlingen (extra woordenschat Ivriet). Let op: het woord PLUS staat alleen in de handleiding, niet in het leerlingenboek! Meer aanvullend materiaal kun je downloaden bij XTRA (zwakke leerlingen) of XTRA PLUS (verrijkingstof).

STAP 7**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN (klassikaal of groepjes)**

Sluit de les af met een korte lees oefening. Mail de huiswerkkaart met het nieuwe kernwoord naar de ouder(s), met de oefenstof voor de komende week (lees oefeningen en de aanvullende oefeningen op ikleesivriet.nl).

TOETS**EVALUATIE (individueel)**

In het lesboek (in deel 1 op blz. 88 en 89 en in deel 2 op blz. 84 en 85 staat per les een toets. Deze maken duidelijk welke kinderen moeilijkheden hebben met lezen, wat precies het probleem is en welke extra oefeningen het meest geschikt zijn. Uitgebreidere instructies vind je bij TOETSEN.

LES 12

Behandelen:	Hoi ik lees Ivriet deel 2 bladzijde 4 tm 14
Kernwoorden:	סֵדֶר יִשְׂרָאֵל
Nieuwe letters:	ס ש
Nieuwe klinkers:	.. .. ך
Letters herhalen:	א ב ג ד ה ו ח י כ ל מ ם נ ן ע פ צ ק ר ש ת ת
Klinkers herhalen:	: ו י ו י . . . . .
Aandachtspunt:	.. en ך = e; .. = ee; ש # ש; ס # ם
Extra materiaal:	seiderschotel, matze
Internet:	les 9

→ *Dit is de eerste les van het tweede deel van Hoi, ik lees Ivriet! Zorg dat de leerlingen alle letters, klinkers en in ieder geval de kernwoorden uit deel 1 kennen, test dit met WERKBLAD...*

STAP 1

HERHALEN

Oefen de letters en de klinkers die de leerlingen tot nu toe kennen aan de hand van een SPELLETJE, maar laat de ש weg. Besteed extra aandacht aan de klinkers.

STAP 2

KERNWOORDEN INTRODUCEREN

Het kernwoord יִשְׂרָאֵל behoeft nauwelijks introductie, vraag bv van welk land de vlag op blz 4 is. Wie is er wel eens in יִשְׂרָאֵל geweest? Oefen de uitspraak *Jisraeel*. Ook het tweede kernwoord סֵדֶר zal bij de meeste kinderen bekend zijn. Laat de seiderschotel zien of kijk naar de plaatjes op blz 4.

→ Let op de uitspraak: sommige kinderen zullen *seider* of *sèder* zeggen (de ei komt van de Asjkenazische uitspraak, de è van de Israëlische, zie blz 2 punt 6). Benadruk dat al deze uitspraken goed zijn, maar dat we in de leesles *see-der* zeggen. Oefen de uitspraak *see-der*.

STAP 3

KERNWOORDEN IN STUKJES HAKKEN + PLAKKEN (AUDITIEF)

סֵדֶר heeft vijf klanken: S E E D E R → SEDER.

יִשְׂרָאֵל heeft er zeven: J U I S R U A E E L → JISRAEEL

STAP 4

NIEUWE LETTERS SCHRIJVEN (VISUEEL)

samech ס

Behandel de nieuwe letter op de bekende wijze. Laat de ס zien en vertel dat deze letter S doet. Oefen woordjes met ס met de losse letters, in het begin zonder de ם. Leg de ס en de ם naast elkaar en ontdek samen het verschil. Herhaal dat de ם alleen aan het eind van een woord staat.

blz 5	boven	De samech overtrekken en schrijven. Doe het eerst voor op het bord.
	tseree ..	Leg de klinker tseree onder de ט en vertel dat hier SEE staat. Welke klank maken de twee puntjes? (EE). Oefen woordjes met de nieuwe klinker, vermijd in eerste instantie de patach (_).
	segol ֿ	Leg met de losse letters טֿ neer. Wat staat er? Wat is de volgende klank? (E). Maak het woord סֹדֶר af en laat de leerlingen vertellen welke klank de segol maakt (E). Oefen korte woordjes met de segol, maar laat in het begin de kamats (ֿ) weg.
	sien	Schrijf nu samen met de leerlingen het tweede kernwoord: יִשְׂרָאֵל. Omdat de leerlingen de sien nog niet kennen, krijg je יִסְרָאֵל. Vertel dat er inderdaad Jisraeel staat, maar dat we het woord anders schrijven. Laat de flitskaart met יִשְׂרָאֵל zien. Leg een שׁ en een שׂ naast elkaar. Welke letter doet S? En welke letter doet SJ?

blz 5 De sien overtrekken en schrijven.

STAP 5 **NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN**

blz 4	Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over סֹדֶר en יִשְׂרָאֵל vertellen. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze.
blz 13	Lees de eerste twee regels (alleen nieuwe klinkers)
blz 14	Lees de eerste twee regels (nieuwe letters en nieuwe klinkers)

STAP 6 **WERKBLADEN**

→ *Denk aan de voorbereiding!*

blz 5	S of SJ? Doe deze oefening klassikaal, en pas nadat de kinderen de sien geoefend hebben.
	Invuloefening
blz 6	Doe deze bladzijde klassikaal. Laat een kind de eerste zin voorlezen. Wat moet je doen? (woord uit het paarse vak invullen). Welk woord hoort hier? Schrijf de woorden voor op het bord in de vereenvoudigde letters uit de schrijfoefeningen. Schrijf de omcirkelde letters over en vul ze onderaan in. Wat staat er?
blz 7	chataf segol ֿֿ Leg de patach (_) en de chataf patach (ֿֿ) naast elkaar. Welke klank maken deze klinkers? (a). Leg daarna de segol (ֿ) en de chataf segol (ֿֿ) naast elkaar. Welke klank maakt de ֿֿ? En welke klank denken jullie dat ֿֿֿֿ maakt? Doe een vakje van de tekening voor, en laat de rest van de bladzijde zelfstandig maken. Wat heb je getekend? (lees het woordenboek).
blz 8	Klinkeroefening Een prima oefening voor leerlingen die moeite hebben met de klinkers. In deze oefening is de tseree weggelaten.

blz 9

Jongens- en meisjesnamen

Lees samen eerst de namen in het vak onderaan. Is het een meisjesnaam of een jongensnaam? Van wie staat de naam in het rijtje?

Leer de kinderen de woorden יֵלֶד וְיֵלְדָה aan de hand van de plaatjes. Laat ze daarna de namen in het goede rijtje schrijven.

Tip: vind je het overschrijven een heel gedoe? Kopieer dan de namen voor ieder kind, knip ze uit en laat ze in het goede rijtje plakken.

blz 10 **PLUS**

Nieuwe woorden: דָּגָל מְחֻבָּרֵת

In deze oefening staan veel woorden - als je denkt dat het te moeilijk is kun je de plusleerlingen deze bladzijde ook samen of in een groepje laten maken.

blz 11 **PLUS**

Wie ben ik?

Deze bladzijde kan zelfstandig worden gemaakt. In plaats van de woorden in te vullen kunnen je leerlingen ook een lijn trekken tussen de vraag en de tekening.

blz 12 **SIDOER**

Stambomen

Wijs de leerlingen erop dat de woorden in een boom familie van elkaar zijn: ze lijken een beetje op elkaar. Lees de woorden in de rechterboom. Welke letters hebben ze allemaal? (ש.מ.ח.). Vul deze onderaan in en doe hetzelfde bij de overige bomen. Zie ook les 10 (blz. 44)

STAP 7

NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN

blz 13

In deze lees oefening ligt de nadruk op de nieuwe klinkers

blz 14

In deze oefening ligt de nadruk op de nieuwe letters en de nieuwe klinkers.

TOETS

EVALUATIE

Neem enkele leerlingen de toets over les 12 af (blz 84).

BLADZIJDE 13 FONETISCH

1	SJ EEM	EED	HEEM	BEEN	TEEVEEL
2	EL	PEN	KETER	LECHEM	EREV
3	KAHEM	SJ AWE	KATSE	KA-ASJER	HAGASJEM
4	LAMEED	SJ AREET	HA-EER	JAGEEL	DABEER
5	ELOEL	EMET	NE-EMAN	EJAL	NECHEMATA
6	CHEMDAT	CHEMLA	SJEHOE	LANETSACH	JIEBANE
7	MEEHEM	SJ EESJET	EEDER	CHEEKER	EEVER

BLADZIJDE 14 FONETISCH

1	SAL	SACH	NEES	KÈVES	SOES
2	EESEV	SEEMEL	SADE	SELA	SEE-AR
3	LAHEM	BAHEM	JAREM	KEREM	EELIEM
4	CHAMAS	TSIMTSEEM	NEHERAS	ESRIEM	NIM-AS
5	BIEKEESJ	SJ ALEEM	KASJEER	JASJEEN	BASJEEL
6	MISGAV	ESJNAV	KIVSA	SACHLAV	SJIV-A
7	ASA	MA-ASE	NA-ASE	ASIETEM	MA-ASIEJA

LES 13

Behandelen:	Hoi ik lees Ivriet deel 2 bladzijde 15 tm 22
Kernwoorden:	ספר אֶלֶף
Nieuwe letters:	פּ
Nieuwe klinkers:	geen
Letters herhalen:	א ב ב ג ד ה ו ח י כ ל מ ן נ ן ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת ת
Klinkers herhalen:	... י י ו ו י י . . . . .
Aandachtspunt:	פּ = פּ; פּ # פּ
Extra materiaal:	boek; speelgoedhond; fiches of kartonnen rondjes.
Internet:	les 9

STAP 1	<p>HERHALEN</p> <p>Oefen de letters en de klinkers die de leerlingen tot nu toe kennen aan de hand van een SPELLETJE. Besteed extra aandacht aan de letters (sien, samech) en de klinkers (tseree, segol, chataf segol) uit de vorige les.</p>	
STAP 2	<p>KERNWOORDEN INTRODUCEREN</p> <p>Niet alle kinderen zullen de kernwoorden kennen. Laat het boek zien en vertel dat dit in het Ivriet een ספר is. Laat daarna de letter א zien. Wie weet hoe deze letter heet? Oefen de uitspraak van ספר en אֶלֶף.</p>	
STAP 3	<p>KERNWOORDEN IN STUKJES HAKKEN + PLAKKEN (AUDITIEF)</p> <p>ספר heeft vijf klanken: S EEF E R → SEFER. אֶלֶף heeft vier klanken: A L E F → ALEF</p>	
STAP 4	<p>NIEUWE LETTERS SCHRIJVEN (VISUEEL)</p> <p>fee פּ Behandel de nieuwe letter op de bekende wijze. Laat de פּ zien en vertel dat deze letter F doet. Oefen woordjes met פּ met de losse letters, in het begin zonder de פּ. Leg de פּ en de פּ naast elkaar en ontdek samen het verschil. Schrijf samen het woord אֶלֶף en vertel dat de פּ alleen aan het eind van een woord staat.</p>	
blz 16	boven	<p>De fee en de sluitfee overtrekken en schrijven. Doe het eerst voor op het bord.</p>

STAP 5**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN****blz 15**

Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over סֵפֶר en אֶלֶף vertellen. Vertel dat Torarol in het Ivriet תּוֹרָה סֵפֶר is. Je vindt de letter א in de Tora, maar ook op een keyboard, het is dezelfde letter. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze.

blz 22

Lees regel 1, 2 (sluit fee) en 3 (fee) op de bekende wijze.

STAP 6**WERKBLADEN**

→ *Denk aan de voorbereiding!*

blz 16

Fee of sluitfee? Doe bovenste oefening klassikaal. Leg bij de onderste oefening uit wat de bedoeling is en laat deze zelfstandig maken. Het antwoord is אֲנִי תִלְמוּד.

blz 17**Wat is de goede klank?**

Herhaling van alle letters tot nu toe. Vul de letters onderaan in. Het antwoord is הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח. Kijk voor de betekenis van שֶׁל samen in het woordenboek bovenaan.

blz 18**Woordpuzzel**

Doe deze moeilijke puzzel klassikaal. Lees de omschrijving, en vraag steeds welk woord er in de puzzel gezocht moet worden.

1 = סֵפֶר, 2 = הַגְּדָה, 3 = תִלְמוּד (zie blz 16), 4 = תִיקוֹן (zie blz 13), 5 = סְדוּר (zie blz 14), 6 = עֵבְרִית. De overblijvende letters vormen samen חוּמֵשׁ.

blz 19 PLUS**Waar is de hond?**

Herhaal de voorzetsels בְּ (in), עַל-יָד (naast), תַּחַת (onder), עַל (op) met behulp van de speelgoedhond. Maak de eerste zin samen en laat de rest zelfstandig of in tweetallen maken.

blz 20**Wat rijmt?**

Laat om beurten een leerling een regel hardop lezen. Welke woorden rijmen?

blz 21**Vier op een rij**

Werk in tweetallen en leg duidelijk uit wat de bedoeling is (een soortgelijke oefening staat in les 6 (deel 1 blz 43). Gebruik fiches of kartonnen rondjes om geklieder te voorkomen.

STAP 7**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN****blz 22**

Doe de leesoefening op de bekende wijze.

In regel 1 en 2 ligt de nadruk op de sluit-fee, in regel 3 op de fee. De overige regels bevatten combinaties van letters die leerlingen vaak met de fee verwarren (bv samech).

TOETS**EVALUATIE**

Neem enkele leerlingen de toets over les 13 af (blz 84).

BLADZIJDE 22 FONETISCH

1	AF	KEEF	CHAF	OEF	SAF
2	HE-EDIEF	CHARIEF	NE-ESAF	AJEEF	HE-CHELIEF
3	ADIEFOET	CHARIEFOET	ASEEFA	AJEEFOET	CHALIEFA
4	MISPAR	PINKAS	PISGA	PARNEES	NITPAS
5	TSAFOEN	MIRPESET	MIFLAGA	PARNASA	MIFRASJET
6	SEEFER	SIPEER	SIEPOER	SIFRIEJA	MISPARA
7	ALEF	ALOEF	ALIEFOET	ELEF	ALPAJEM

STAP 5**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN****blz 23**

Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over **שְׁלוֹם** en **בְּקָר טוֹב** vertellen. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze.

blz 32

Lees regel 1 en 2 (cholam malee) op de bekende wijze.

blz 33

Lees regel 1 (cholam) en regel 2 (cholam en tet) op de bekende wijze.

STAP 6**WERKBLADEN**

→ *Denk aan de voorbereiding!*

blz 24 onder**Woorden afmaken**

Bekijk samen de plaatjes. Wat zie je? Maak daarna de woorden af door de ontbrekende letters en klinkers in te vullen.

blz 25**Hetzelfde of verschillend?**

Oefening om letters en klinkers met dezelfde klank te herhalen. Doe samen de eerste twee regels, en laat de rest zelfstandig maken.

De oplossing van de puzzel onderaan is **שְׁלוֹם** en **תּוֹרָה**.

blz 26

..

Woorden afmaken

Doe deze oefening klassikaal. Lees de omschrijving, en vraag steeds welk woord er ingevuld moet worden.

blz 27**PLUS****Welk woord hoort erbij?**

Behandel de nieuwe woorden uit het woordenboek. Lees het woord in de bovenste grijze cirkel (**בֵּר מְצוּדָה**). Lees daarna de woorden er omheen. Omcirkel de woorden die bij **בֵּר מְצוּדָה** horen. Laat de leerlingen zien dat ze de betekenis van woorden die ze niet meer weten in de woordenlijst achterin het boek kunnen opzoeken.

blz 28**PLUS****לְוָמֵד of לְוָמֵדָת?**

Oefen **לְוָמֵד** / **לְוָמֵדָת** eerst samen met alle plusleerlingen. Zorg dat duidelijk is dat **לְוָמֵד** bij 'mannen' hoort en **לְוָמֵדָת** bij vrouwen.

blz 29**PLUS****Ja of nee?**

Behandel de nieuwe woorden uit het woordenboek (**כֵּן, לֹא**), laat daarna de oefening zelfstandig maken (de antwoorden kunnen verschillen).

blz 30**PLUS****מִי לְוָמֵד בְּיוֹלֻגְיָה?**

Lees dit eerste echte verhaaltje in het Ivriet samen met de plusleerlingen. Laat ieder de tekst van een van de personen lezen. De rest van de oefening kan zelfstandig worden gemaakt.

blz 31**Stambomen**

Lees de woorden in de rechterboom. Welke letters hebben ze allemaal? (**נ.ט.ע.**). Vul deze onderaan in en doe hetzelfde bij de overige bomen. Zie ook les 11 (blz. 12)

STAP 7**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN****blz 32**

Doe deze leesoefening waarin de nieuwe klinker cholam malee wordt geoefend op de bekende wijze.

blz 33

In deze leesoefening worden de cholam en de tet geoefend.

TOETS**EVALUATIE**

Neem enkele leerlingen de toets over les 14 af (blz 84).

BLADZIJDE 32 FONETISCH

1	SOF	OR	KOF	SOD	OF
2	CHALOM	SABON	SALON	SJA-ON	TSAFON
3	LOMEED	KOTEEV	JOSJEEV	OMEED	OHEEV
4	LOMEDET	KOTEVET	JOSJEVET	OMEDET	OHEVET
5	SJIFSJOEF	SILSOEL	HIVHOEV	TSIMTSOEM	SIGSOEG
6	MORE	MORA	IEPARON	ARON	CHALON
7	ARATSOT	HODA-OT	MA-ALOT	LA-ASOT	TISJBACHOT

BLADZIJDE 33 FONETISCH

1	OFEN	SOLET	TSON	CHOREF	ONEG
2	TAREEF	TAWAS	NE-ETAM	TOFES	HECHELIET
3	ADOM	TSAHOV	KACHOL	SAGOL	JAROK
4	WAROD	KATOM	AFOR	SJACHOR	LAVAN
5	OSEEF	TSIEJON	KOTEEF	RATSON	TOREEF
6	JAVO-OE	HOSJAVNOE	HOSIEFOE	SJAVOE-OT	KOEFSO-OT
7	TOTAFOT	KOHEEN	AHARON	JA-AKOV	PAR-O

STAP 5**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN****blz 34**

Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over de mezoeza vertellen. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze.

blz 32

Lees regel 1, 2 en 3 op de bekende wijze.

STAP 6**WERKBLADEN**

→ *Denk aan de voorbereiding!*

blz 35 onder**Welke klank?**

Lees de woorden hardop. Welke klank hoor je: sj, s, ts of z? Doe deze oefening klassikaal en vraag bij bekende woorden naar de betekenis.

blz 36**De sjewa - wel of niet uitspreken?**

Oefening om de uitspraak van de sjewa te oefenen. Benadruk dat je de sjewa uitspreekt als de e van de wanneer de sjewa onder de eerste letter van een woord staat. Staat de sjewa niet onder de eerste letter, dan spreek je hem niet uit (de overige regels worden in les 20 behandeld). Leer de betekenis van de woorden **בְּבִקְשָׁה** en **מִזֵּל טוֹב** met behulp van de strip onderaan.

blz 37 PLUS**אוֹהֵב of אוֹהֶבֶת?**

Oefen אוֹהֵב / אוֹהֶבֶת eerst samen met alle plusleerlingen. Zorg dat duidelijk is dat אוֹהֵב bij 'mannen' hoort en אוֹהֶבֶת bij vrouwen.

blz 38 PLUS**מַה אַתָּה אוֹהֵב?**

Behandel de nieuwe woorden uit het woordenboek. Lees het verhaaltje samen met de plusleerlingen. Laat ieder de tekst van een van de personen lezen. De rest van de oefening kan zelfstandig worden gemaakt.

blz 39**Stambomen**

Behandel deze bladzijde op de bekende manier (zie les 14).

STAP 7**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN****blz 40, 41**

Doe deze leesoefeningen op de bekende wijze.

TOETS**EVALUATIE**

Neem enkele leerlingen de toets over les 15 af (blz 84).

BLADZIJDE 40 FONETISCH

1	ZEMAN	ZOL	ZAKEEN	ZA-AF	ZAJIET
2	IEWOET	KIEWOEN	SJIEWOEK	GIEWOEN	SIEWOEG
3	MEZOEZA	TE-EENA	PIZMON	ZAJIET	ZA-ATOET
4	TAMOEZ	TAPOEZ	OREZ	ZIMZOEM	MOEZMAN
5	ZAHOV	TSAHOV	OZEN	TSOEN	MAZON
6	MOEZAR	NE-EZAR	MIZRACH	HE-CHEZIER	HAMACHAZIER
7	ZIMEER	ZAMERET	ZIMRA	ZEMIEROT	TIZMORET

BLADZIJDE 41 FONETISCH

1	BELIE	SJEMO	SJEMA	KEFAR	DEROR
2	WE-IEM	WEHOE	WEHAJOE	WEHA-EER	WETAHEER
3	TEKIEJA	TEROEA	SJEVARIEM	GEDOLA	TSEDAKA
4	ACHAT	SJETAJIEM	SJALOSJ	ARBA	CHAMEESJ
5	SJEESJ	SJEVA	SJEMONE	TEESJA	ESER
6	TEVIELA	TEVIE-OET	JELADIEM	BESJANA	BE-AHAVA
7	TAVLAT	TIVONIE	MIZRACH	WESJIENTAM	WE-AHAVTA
8	TEFIELA	TEFIELIEN	PIELEEL	PELIELIE	MITPALEEL

LES 16

Behandelen:	Hoi ik lees Ivriet deel 2 bladzijde 42 tm 51
Kernwoorden:	חג שמחה
Nieuwe letter:	geen
Nieuwe klinker:	ח aan het eind van een woord = חָ; י .. = ..
Letters herhalen:	א ב ג ד ה ו ז ח ט י פ ל מ ס נ ן ס ע פ פ ף צ ק ר ש ש ת ת
Klinkers herhalen:	אָ אַ אֵ אִ אׁ אׂ א׃ אׄ אׅ א׆ אׇ א׈ א׉ אׁ אׂ א׃ אׄ אׅ א׆ אׇ א׈ א׉
Aandachtspunt:	uitspraak ח (patach genoeva)
Extra materiaal:	
Internet:	les 11

STAP 1	HERHALEN Oefen de letters en de klinkers die de leerlingen in deel 2 hebben geleerd en besteed extra aandacht aan de klinkers.
STAP 2	KERNWOORDEN INTRODUCEREN De wens <i>chag sameach</i> zal bij een deel van de leerlingen bekend zijn. Vraag wanneer חג שמחה tegen elkaar zeggen.
STAP 3	KERNWOORDEN IN STUKJES HAKKEN + PLAKKEN (AUDITIEF) חג heeft drie klanken: CH A G → CHAG שמחה heeft er zes: S A M E E A CH
STAP 4	NIEUWE LETTERS SCHRIJVEN (VISUEEL) patach genoeva Laat de leerlingen op de bekende wijze <i>chag sameach</i> schrijven. Je krijgt waarschijnlijk חג שמחה. Vertel dat er inderdaad <i>chag sameach</i> staat, maar dat je het een beetje anders schrijft. Laat de flitskaart met חג שמחה zien. Wat is anders? Leg uit dat je ח alleen aan het eind van een woord uitspreekt als <i>ach</i> .
STAP 5	NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN

blz 42	Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over <i>chag sameach</i> vertellen. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze.
blz 51	Lees regel 1, 2 en 3 op de bekende wijze.

STAP 6**WERKBLADEN**→ *Denk aan de voorbereiding!***blz 43****Welke woorden rijmen?**

Herhaal de uitspraak van ן at het eind van een woord. Laat daarna de combinaties ן (ie) en ן (ie) zien. Hoe spreek je ze uit? Laat vervolgens ן (ee) en ן (ee) zien en vertel dat dit op dezelfde manier gaat. ן en ן is allebei ee. Lees daarna zelf de eerste zin. Wat is er bijzonder aan de woorden ן and ן (ze rijmen). Lees daarna samen de tweede zin. Welke woorden rijmen? Doe de rest van de oefening klassikaal.

blz 44**Wat zeg je?**

Lees eerst samen de wensen in het vak onderaan. Wat betekenen ze? Leer alle kinderen het woord ן. Laat ze daarna de goede wens bij ieder plaatje schrijven.

blz 45 PLUS**Wat zie je op het plaatje**

Herhaal de voorzetsels ן, ן and ן and behandel de woorden uit het woordenboek. Plusleerlingen kunnen deze bladzijde daarna zelfstandig maken.

blz 46 PLUS**קטן of גדול?**

Behandel de nieuwe woorden uit het woordenboek. Leg duidelijk uit wat de bedoeling is: de goede zin naast ieder plaatje onderstrepen.

blz 47**Wat hoort niet in sjoel?**

Omdat er veel kernwoorden en 'sjoelwoorden' in deze oefening staan, kun je deze ook klassikaal met alle leerlingen doen. Laat steeds een regel woorden lezen, en vind samen het woord dat niet in sjoel hoort.

blz 48 SIDOER**Leesoefening****blz 49****Woordpuzzel**

Alle woorden hebben iets met sjoel te maken, zodat je deze oefening eventueel door alle leerlingen kunt laten maken. Kijk voor de oplossing op blz 64 van deze handleiding.

STAP 7**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN****blz 50, 51**

Doe deze leesoefeningen op de bekende wijze. Blz 50 legt de nadruk op de nieuwe klinker ן, blz 51 op de combinatie ן.

TOETS**EVALUATIE**

Neem enkele leerlingen de toets over les 16 af (blz 84). Zorg ervoor dat je in deze les alle leerlingen minstens eenmaal getest hebt.

BLADZIJDE 48 FONETISCH

- 1 ELOHEENOE WEELOHEE AVOTEENOE
- 2 MIZMOR SJIER LEJOM HASJABBAT
- 3 ALEENOE LESJABEEACH LA-ADON HAKOL
- 4 TIKON BEET TEFIELATIE WESJAM TODA NEZABEEACH
- 5 WESJAMROE BENEE JISRAEEL ET HASJABBAT
- 6 LA-ASOT ET HASJABBAT LEDOROTAM BERIET OLAM
- 7 BEENIE OEVEEN BENEE JISRAEEL OT HIE LE-OLAM

BLADZIJDE 48 vertaling

- 1 Onze God en God van onze voorouders (voorvaders)
- 2 Een psalm, een lied voor de sjabbatdag
- 3 Het is ons opgedragen, onze taak, de Heer van het Al te prijzen
- 4 Herstel het huis van mijn gebed, dan zal ik daar een dankoffer brengen
- 5 De kinderen van Israël zullen / moeten de sjabbat houden
- 6 De sjabbat maken, houden in al hun generaties als een eeuwig verbond
- 7 Tussen Mij en de kinderen van Israël is het een teken voor altijd

BLADZIJDE 50 FONETISCH

1	EEN	LIFNEE	BEEN	ACHAREE	SJA-AREE
2	BEET SEEFER	BEET KAFE	BEET CHOLIEM		
3	TEETSEE	BOREE	NOSEE	KOREE	TEMEE-IEM
4	SJEMEE	PENEE	ASEE	RE-EE	RETSEE
5	TAPOEACH	MALOEACH	JAREEACH	LOEACH	OREEACH
6	ZEHOET	ZO-EEF	SJOTEEF	MACHZOR	HIZDAMNOET
7	MITPACHAT	TIZMORET	KASEFET	LO-AZIE	MATOS

BLADZIJDE 51 FONETISCH

1	OREEACH	SOLEEACH	MARZEEACH	TSOME EACH	POREEACH
2	ROEACH	BATOEACH	NAFOEACH	DIEWOEACH	WIEKOEACH
3	MASJIEACH	SJALIEACH	MATSMIEACH	MAZNI EACH	MAVTIEACH
4	NOACH	MOACH	LISJLOACH	KOACH	LIFTOACH
5	SAVEE-A	SJOME E-A	SOVEE-A	NOSEE-A	HIFTIE-A
6	DIWCHA	ZANACH	SAMACH	TSAWTA	MENO ECHA
7	ZARACH	ZOREE-ACH	ZORCHIEM	LIZROACH	ZERACH

ג	ו	ר	ת	א	נ	ב	ד	ת	י
ט	ה	ו	צ	מ	ו	ב	ו	ו	ש
ט	ת	ש	נ	ט	ת	י	ע	ו	נ
ה	ל	ד	ע	ה	מ	מ	ס	ה	ת
ג	ש	ו	ד	ק	י	ה	ל	ג	מ
ו	ט	ו	ד	ו	ד	ו	ג	מ	צ
ה	ה	ל	פ	ת	י	ר	ה	ש	ו
ת	נ	ל	ט	ה	ז	ו	ו	מ	ה
ו	ד	ת	י	צ	י	צ	ו	ו	פ

Oplossing
woordpuzzel blz
49

STAP 5**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN****blz 52**

Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over *soeka* en *beracha* vertellen. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze.

blz 59

Lees regel 1 en 2 op de bekende wijze (chaf)

blz 60

Lees regel 1 en 2 op de bekende wijze (koeboets)

STAP 6**WERKBLADEN**

→ *Denk aan de voorbereiding!*

blz 53**Welke letters doen CH?**

De letters met de klank CH in de granaatappel omcirkelen.

Welke letters klinken hetzelfde?

Doe deze oefening hardop. Welke twee letters klinken hetzelfde?

blz 54**Welke woorden klinken hetzelfde?**

Een vergelijkbare oefening met blz 53, maar dan met woorden. Laat om de beurt een regel hardop voorlezen. Wat klinkt hetzelfde?

blz 36**Bij welk feest hoor ik?**

Leesoefening met de bekendste joodse feestdagen en de bijbehorende symbolen. Laat steeds één leerling de naam van een van de feestdagen in het rijtje rechts lezen. Lees daarna met alle leerlingen samen de woorden in de linkerrij, en laat ze stoppen wanneer ze denken het goede woord gevonden te hebben. Verbind ze aan elkaar met een lijn (gebruik een lineaal).

Woordpuzzel

Laat deze in groepjes of met zijn tweeën maken. Kijk voor de oplossing op blz ... van deze handleiding. De letters die overblijven vormen samen *שְׂמַחַת תּוֹרָה*.

blz 56 PLUS**Wat zie je in de soeka?**

Oefening om de woordkennis te herhalen. Behandel de nieuwe woorden in het woordenboek en laat de leerlingen daarna de goede woorden omcirkelen.

blz 57 PLUS**איפה?**

Behandel het nieuwe woorden uit het woordenboek (*איפה*). Leg uit dat deze oefening bij het plaatje op blz. 56 hoort. Dit is ook voor plusleerlingen een moeilijke oefening. Lees de zinnen samen, laat een leerling het antwoord geven en schrijf dit op het bord. Gebruik de woordenlijst achterin om de woorden op te zoeken die de leerlingen zijn vergeten.

blz 39 SIDOER**Leesoefening****STAP 7****NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN****blz 59, 60**

Doe deze leesoefeningen op de bekende wijze.

Neem enkele leerlingen de toets over les 17 af (blz 85).

BLADZIJDE 58 FONETISCH

1	NACHON	SEGOELA	SACHAR	MEHOELAL	CHACHAMIEM
2	KOELAM	LACHEM	ETCHEM	BENEECHEM	EENEECHEM
3	CHOEKEE	GEDOELA	GEDOELATO	KEDOESJA	KEDOESJATO
4	MALKEENOE	MALKIE	MALCHOETO	MALCHOETEE	MELACHIEM
5	SJEKACHA	KOCHAVIEM	KAMOCHA	KICHLOT	MECHALKEEL
6	KOELA	LECHA	KOELO	LACHEN	KOELANOE
7	HARACHAMAN, HOE JISJLACH LANOE ET ELIEJAHOE HANAVIE ZACHOER LATOV				

BLADZIJDE 58 vertaling

1	juist	verlossing	beloning	geprezen	wijzen
2	zij allemaal	voor jullie	jullie	jullie kinderen	jullie ogen
3	de wetten van	grootshheid	Zijn grootshheid	heiligheid	Zijn heiligheid
4	onze koning	mijn koning	zijn koninkrijk	zijn koninkrijk	koningen
5	omdat zo	sterren	zoals U	als over is	onderhoudt
6	zij helemaal	kom	hij helemaal	voor jullie	wij allemaal
7	De Barmhartige, Hij zal ons sturen Eliejahoe de profeet, zijn nadenken zij ten goede.				

BLADZIJDE 59 FONETISCH

1	CHACHAM	SEECHEL	EECHA	TECHES	CHACHAR
2	MICHRAZ	SOCHREE	TECHNIE	ROCHSJEE	TACHSIES
3	LECHAWEEN	ZECHOET	MECHONIET	MECHO-AR	LEHACHRIEACH
4	KOACH	LECHAKOT	KACHOESJ	KECHOESJIEM	HECHKIEM
5	CHOVSJEE	CHASJIEVOET	CHAVOERA	NECHETAV	EVTACH
6	ZACHOR	ZEECHER	ZIKARON	JIZKOR	ZICHRONOT
7	KETAV	MICHTAV	KE-EEV	MACHOV	ACHZIEV

BLADZIJDE 60 FONETISCH

1	SOEDAR	KOESJAF	POERSAM	DOEBAR	ZOEJAF
2	MESOEDAR	MECHOESJAF	MEFOERSAM	MEDOEBAR	MEZOEJAF
3	SOEDARNOE	KOESJAFNOE	POERSAMNOE	DOEBARNOE	ZOEJAFNOE
4	KAWENET	MICHPELET	NIVCHERET	KENESET	SOEKERET
5	MECHOERBAL	MECHOEBAD	MECHOEPAL	MEROEPAD	MECHOENAS
6	CHOEMASJ	SOEKA	SOEKOT	CHANOEKA	GE-OELA
7	HEETIEV	MA-ASEENOE	EEZEHOE	CHASDEE	CHAJEENOE

OPLOSSING PUZZEL BLZ 55

ת	ו	נ	ס	ח	מ	ש
ה	ס	ט	ד	ת	ט	א
ל	ה	י	ב	נ	א	ה
ה	ו	ש	ה	ש	א	ו
ת	ט	ו	ת	ט	ט	ו
ו	ה	ט	ו	ת	א	ה
ם	ו	ד	ו	ט	ה	ה

LES 18

Behandelen:	Hoi ik lees Ivriet deel 2 bladzijde 61 tm 67
Kernwoorden:	עץ חיים מצות
Nieuwe letter:	ץ
Nieuwe klinker:	וּ = ו
Letters herhalen:	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ פ ק ר ש ש ת ת
Klinkers herhalen:	א . . . . . י ו ו י . . . . . וּ . . . . . ח
Aandachtspunt:	וּ # ו ; ע # ץ ; ץ = צ
Extra materiaal:	
Internet:	les 12

STAP 1	<p>HERHALEN</p> <p>Oefen de letters en de klinkers die de leerlingen in deel 2 hebben geleerd en besteed extra aandacht aan de צ.</p>
STAP 2	<p>KERNWOORDEN INTRODUCEREN</p> <p>De meeste leerlingen zullen het woord עץ חיים niet kennen (misschien wel de melodie van עץ חיים דהיא uit de sjoeldienst). Vertel dat we de naam עץ חיים gebruiken voor de stokken van een Torarol, en dat het <i>een levende boom</i> betekent. Leg uit dat מצות te maken heeft met מצודה: het is het meervoud (meer dan een). Dus één מצודה maar twee מצות.</p>
STAP 3	<p>KERNWOORDEN IN STUKJES HAKKEN + PLAKKEN (AUDITIEF)</p> <p>עץ חיים heeft acht klanken: E E T S CH A J I E M → EETS CHAJIEM. מצות heeft zeven klanken: M I T S W O T → MITSWOT</p>
STAP 4	<p>NIEUWE LETTERS SCHRIJVEN (VISUEEL)</p> <p>sluit tsaddie ץ Laat de flitskaart met עץ חיים zien en leg uit dat צ = ץ. De bovenkant van de letter is hetzelfde, maar de sluit-tsaddie steekt onder de lijn uit. Laat ter vergelijking de sluit-noen en de sluitfee zien.</p> <p>wo ו Laat de flitskaart met מצות zien. Leg וּ en ו naast elkaar. Welk verschil zie je? Wanneer de punt bovenop de letter staat וּ is het een o. Maar staat de punt er schuin boven, dan is het וּ + ׳ = וּ = wo. Oefen woordjes met de nieuwe letter en klinker, vermijd in het begin de וּ en וּ.</p>
blz 62	boven De sluit tsaddie overtrekken en schrijven.

STAP 5**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN****blz 61**

Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over עץ חיים en מְצוֹת vertellen. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze.

blz 67

Lees regel 1 tm 3 op de bekende wijze.

STAP 6**WERKBLADEN**

→ *Denk aan de voorbereiding!*

blz 62 onder**Tsaddie of sluit tsaddie?**

Doe de eerste twee woorden voor en laat de leerlingen daarna zelfstandig werken.

blz 63**Wo of o?**

Oefening met de nieuwe klankcombinatie. Wijs de kinderen er nogmaals op dat ze goed moeten kijken waar het puntje staat.

blz 64 PLUS**אִיפֶה?**

Behandel het nieuwe woord uit het woordenboek. De leerlingen zullen סֵפֶר herkennen als kernwoord uit les 13. Leg uit dat *school* in het Ivriet eigenlijk *huis van het boek* is. Herhaal het woord אִיפֶה en leg daarna duidelijk uit wat de bedoeling is. Let op: soms zijn meerdere goede antwoorden mogelijk!

blz 65 PLUS**מִי? מַה? אִיפֶה?**

Herhaal eerst de betekenis samen met alle plusleerlingen aan de hand van een paar oefenzinnen.

blz 66 SIDOER**Leesoefening**

In deze oefening zitten gedeelten uit o.a. het bentsjen en Adon Olam. Vraag in een gevorderde klas of je leerlingen iets herkennen.

STAP 7**NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN****blz 67**

Doe deze leesoefening op de bekende wijze.

TOETS**EVALUATIE**

Neem enkele leerlingen de toets over les 18 af (blz 85).

BLADZIJDE 66 FONETISCH

- 1 BOREE PERIE HA-EETS
- 2 MEE-ERETS MITSRAJIEM
- 3 TORA OEMITSWOT
- 4 ERETS ZAVAT CHALAV OEDEVASJ
- 5 ADON OLAM ASJER MALACH
- 6 AL HA-ARETS WE-AL HAMAZON
- 7 SELACH NA LA-AWON HA-AM HAZE
- 8 WEHOE HAJA WEHOE HOWE WEHOE JIHJE BETIFARA

BLADZIJDE 66 vertaling

- 1 Schepper van de vrucht van de boom
- 2 Uit het land Egypte
- 3 Tora en mitswot (opdrachten)
- 4 Een land vloeiend van melk en honing
- 5 Heer der Wereld, die regeerde, koning was
- 6 Vanwege het land en vanwege het voedsel
- 7 Vergeef toch de zonde van dit volk
- 8 En Hij was, en Hij is, en Hij zal zijn in glorie, heerlijkheid

BLADZIJDE 67 FONETISCH

1	HAMITSWOT	BEMITSWOT	OEMITSWOT	MITSWOTAW	HOWE
2	AWON	WEAWON	AWONOT	AWONEENOE	AWONOTEENOE
3	CHAMEETS	CHOMETS	ERETS	OMETS	CHAFEETS
4	MA-AMATS	LEHITAMEETS	MEEROTS	LEHITROTSEETS	LEHITRACHEETS
5	LA-ATOF	NE-ETAF	LACHASOF	NE-CHESAF	LEHA-ADIEF
6	PERIETSA	MIFRATS	POREETS	PARATSTA	HITPAREETS
7	JA-EEF	NE-EMAN	AMIEN	SAFAM	CHAMOETS

LES 19

Behandelen:	Hoi ik lees Ivriet deel 2 bladzijde 68 tm 74
Kernwoord:	מְלֶכֶךְ
Nieuwe letter:	ך
Nieuwe klinker:	יְ, יֵי, יִי
Letters herhalen:	א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ מ נ ן ס ע פ פ ף צ ץ ק ר ש ש ת ת
Klinkers herhalen:	יְ, יֵי, יִי, וְ, וֵי, וִי, וֹי, וֻי, וְ, וֵי, וִי, וֹי, וֻי
Aandachtspunt:	יְ, יֵי, יִי; כּ = כ ; ךּ = כּ # ; יְ, יֵי, יִי
Extra materiaal:	lineaal
Internet:	les 12

STAP 1	HERHALEN Oefen de letters en de klinkers aan de hand van een SPELLETJE. Besteed extra aandacht aan de כּ en de klinkercombinaties uit de vorige les.
STAP 2	KERNWOORD INTRODUCEREN Veel kinderen zullen het woord מְלֶכֶךְ kennen uit een beracha en/of uit het liedje דָּוִד מְלֶכֶךְ יִשְׂרָאֵל.
STAP 3	KERNWOORDEN IN STUKJES HAKKEN + PLAKKEN (AUDITIEF) מְלֶכֶךְ heeft vijf klanken: M E L E CH → MELECH
STAP 4	NIEUWE LETTERS SCHRIJVEN (VISUEEL) sluit chaf ך Vertel de leerlingen dat de letter כּ er aan het eind van een woord anders is: de sluitchaf. Hoe denken ze dat de sluitchaf er uit ziet? Laat de ך zien. Wat is bijzonder? (de twee puntjes). Hoe denk je dat je die uitspreekt (niet, de sluitchaf is altijd de laatste letter van een woord, en niet de eerste). Leer ook de vorm ךּ aan: cha
blz 69	boven De sluit-chaf overtrekken en schrijven.
STAP 5	NIEUWE LETTERS EN KLINKERS OEFENEN
blz 68	Laat de kinderen aan de hand van de vier plaatjes over מְלֶכֶךְ vertellen. Lees het verhaaltje voor op de bekende wijze. Wijs erop dat ze nu alle letters van het alef-bet hebben geleerd en de hele beracha zelf kunnen lezen! Leg uit dat יְ en יֵי = a

blz 73 Lees regel 1 en 2 (sluit chaf) op de bekende wijze.

blz 74 Lees regel 1 (combinatie ךְ_ op de bekende wijze.

STAP 6

WERKBLADEN

→ *Denk aan de voorbereiding!*

blz 69 onder **Zoek de sluitletters**
Oefening om de vijf sluitletters te herkennen.

blz 70 **Letters en sluitletters**
Gewone letter en sluitletter bij elkaar zoeken - gebruik een lineaal!

Rijmwoorden

Doe deze oefening klassikaal. Laat de leerlingen om de beurt een regel voorlezen. Welke woorden rijmen?

blz 71 **Welke sluitletter?**
Lees samen de omschrijving en maak het woord af door de goede sluitletter in te vullen. Het woord *olie* (לַיִשׁ) is op blz 69 geïntroduceerd.

Berachot

Lees samen hardop de beracha. Welke woorden ontbreken?

STAP 7

NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN

blz 73,74 Doe de leesoefeningen op de bekende wijze.
Herhaal voordat je met blz 74 begint de klinkercombinaties met a van blz 68 en de combinaties met e (zie bovenaan blz 74).

TOETS

EVALUATIE

Neem enkele leerlingen de toets over les 18 af (blz 85).

BLADZIJDE 73 FONETISCH

1	AMEECH	AVIECH	BACH	LACH	SJELACH
2	AMECHA	AVIECHA	BECHA	LECHA	SJELCHA
3	REEACH	RACH	NIESOEACH	NASIECH	NESIECHEE
4	LERACHREECH	LECHOFEEF	LELACHLEECH	LETSANEEN	LEHITROTSEETS
5	MELECH	MALKA	MELOECHA	JIMLOCH	MAMLACHTECHA
6	MADRIECH	MADRIECHA	DERECH	DERACHAW	DERACHECHA
7	BERECH	BAROECH	BERACHA	MEVORACH	JITBARACH
8	KINOEMECHA	ME-ODECHA	LEVAVECHA	SJE-ARECHA	MITSWOTECHA

BLADZIJDE 74 FONETISCH

1	DAJ	ALAJ	PANAJ	TOERAJ	SINAJ
2	SEFATAJ	RABOTAJ	GEVIEROTAJ	ZEMANEE	MOESAGAJ
3	AZAJ	DEVARAJ	EMOENAJ	AVOTAJ	MO-ADAJ
4	EEZE	DIVREE	EMOENEE	AVOTEE	MO-ADEE
5	MEEMAJ	EENAJ	BEETIE	EEMATAJ	SJIERAJ
6	ADON	ADONIE	ADONAJ	ADONEE	ADONEENOE
7	ELOHIEM	ELOHAJ	ELOHEE	ELOHECHA	ELOHEECHEM

blz 77	<p>A of O?</p> <p>Leg de leerlingen uit dat ך (kamats) meestal A is, maar heel af en toe O (voor je eigen informatie, niet voor de leerlingen: in een afgesloten lettergreep zonder klemtoon, bv קִדְשָׁךְ = <i>kodsjecha</i> en in sommige woorden, met als bekendste voorbeeld כֹּל = <i>kol</i>).</p> <p>Vraag daarna welke klank ך maakt (e). Laat de klinker ך zien. Welke klank zou deze kunnen maken? (A). Welke klank nog meer? (O). Leg uit dat ך altijd O is. Maak beide oefeningen klassikaal.</p>
blz 78	<p>Waar hoor ik bij?</p> <p>Oefening om letters en klinkers te oefenen. Laat de woorden om de beurt voorlezen en vertalen. In welk rijtje hoort het woord? Schrijf het in het Nederlands voor op het bord.</p>
blz 79 PLUS	<p>Wat zie je op het plaatje?</p> <p>Laat de eerste zin hardop voorlezen. Welke woorden herkennen je leerlingen? Gebruik eventueel het woordenboek achterin het boek. Wie weet welk plaatje bij de zin hoort?</p>
blz 80	<p>Wat zeg je dan?</p> <p>Lees eerst de wensen aan de zijkant en herhaal de betekenis. Lees daarna de omschrijving. Vraag welke wens er bij hoort.</p>
blz 81 PLUS	<p>Woordpuzzel</p> <p>Op een paar na (בְּתוֹךְ, סְלִיחָה) gaat het hier allemaal om kernwoorden. De oefening is pittig omdat de leerlingen moeten weten hoe je een woord in het Ivriet schrijft om het in de puzzel te kunnen vinden. Als je het gemakkelijker wilt maken, schrijf dan samen eerst het woord in het Ivriet met de losse letters of op het bord. De overblijvende letters vormen samen het woord שְׁבוּעוֹת. Kijk op blz 77 van deze handleiding voor de complete oplossing van deze puzzel.</p>

STAP 7 | NIEUWE LETTERS EN KLINKERS HERHALEN

blz 82	<p>Doe deze leesoefening op de bekende wijze. Wijs de kinderen er op dat iedere in deze oefening wordt uitgesproken als o.</p> <p>Leg bij regel 6 en uit dat wanneer er twee keer een sjewa achter elkaar staat, je de eerste sjewa niet uitsprekt en de tweede wel (bv. תִּזְכְּרוּ = <i>tizkeroe</i>).</p>
blz 83	<p>Oefening in verschillende klinkercombinaties</p>

TOETS | EVALUATIE

	<p>Neem enkele leerlingen de toets over les 20 af (blz 85).</p>
blz 86	<p>Kernwoorden deel 2</p> <p>Oefen de betekenis van de kernwoorden</p>
eindtoets letterdiploma	<p>Neem de eindtoets (link) af en geef de leerlingen die hier voldoende voor hebben op een feestelijke manier hun LETTERDIPLOMA.</p>

BLADZIJDE 82 FONETISCH

1	KOL	KECHOL	WECHOL	LECHOL	MIEKOL
2	OZIE	ONIE	MOCHORAT	OHOLIEM	TSOHORAJIEM
3	GODLO	CHOF SJIE	TSORKO	OZNAJIEM	KODSJO
4	KOR-EENOE	ONJEENOE	CHONNEENOE	OZREENOE	ZOCHREENOE
5	ODEF	CHOZEK	OMETS	OGEN	CHOREF
6	TIZKEROE	JICH BESJOE	NITME-OE	JISMECHOE	JIVTECHOE
7	MISGEBEE	MECHKEREE	MICHREZEE	MIGDELEE	MIVTECHEE

BLADZIJDE 83 FONETISCH

1	GOELAT	CHOEKAT	SOEKAT	MORAT
2	MOSJE	SOJA	ROTSE	OSE
3	PANAW	RAGLAW	HAGOJ	JADAW
4	AVOJ	ASOEJ	GALOEJ	RATSOEJ
5	AWON	OJEEN	MAROM	RATSON
6	OELAM	SOELAM	KIENAMON	SOEKA
7	GOJ	NOJ	HOJ	LEVAJ
8	METSAWE	REWAJA	MEHAJA	MESJAWA
9	ZACHOEJ	TSALOEJ	KEGOJEE	PANOEJ
10	KEVOEDA	ZECHIEJA	SEGOELA	KEDOESJA

Oplissing woordpuzzel blz. 81

ב	ש	ב	י	ת	כ	נ	ס	ת
ק	י	ד	ש	כ	ת	ה	פ	מ
ו	פ	ו	ו	י	ם	ב	ו	ז
ט	א	ו	א	ב	א	ע	מ	ו
ו	נ	ח	ל	ה	מ	ו	ל	ז
ע	י	א	מ	א	צ	י	ו	ה
ב	ר	מ	צ	ו	ה	ו	ד	ג
מ	ש	ה	ס	ל	י	ח	ה	ד
ח	ג	ש	מ	ח	ב	ר	כ	ה
ו	ש	ב	ת	ת	ק	ד	ו	ש

Letterdiploma

---

heeft **וְסוּה**, ik lees **עִבְרִית** uit
en kent alle letters van het alef-bet.

datum

joodse datum

יְלֵד/יְלֵדָה

מוֹרָה/מוֹרָה
